

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3Co/148/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8516202427
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 02. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8516202427.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Martina Barana v spore žalobcu O., zastúpený JUDr. Ľubošom Petrovským, advokátom so sídlom Štúrova 20, Košice proti žalovanému E., zastúpeného JUDr. Gáborom Szárazom, advokátom so sídlom Garbiarska 20, 064 01 Stará Ľubovňa o zaplatenie 3 402,90 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa zo dňa 24. 07. 2017, č. k. 7C/87/2016-87 takto jednohlasne

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žalovaný má proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Stará Ľubovňa (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom žalobu zamietol (I.). Vyslovil, že žalovaný má proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (II.).

2. Rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 451 ods. 1, § 456, § 458 ods. 1, § 101, § 107 ods. 1, 2, 3, § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2, § 261 ods. 3 písm. b), § 387 ods. 1, 2, § 397 Obchodného zákonníka.

3. Vychádzal zo zistenia, že predmetom konania je nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia žalobcovi z dôvodu, že žalovaný ako predseda družstva v období od apríla do júla 2011 nebol v pracovnom pomere so žalobcom, pre žalobcu nevykonával žiadnu prácu, napriek tomu mu za uvedené obdobie bola vyplatená mzda a odvody. Keďže žalovaný v priebehu konania vzniesol námietku premlčania, súd prvej inštancie sa prednostne zaoberal či uplatnený nárok žalobcu je premlčaný. Uzavrel, že žaloba bola doručená súdu 24. 06. 2016, pričom objektívna premlčacia doba pri uplatnenom nároku - vydaní bezdôvodného obohatenia začala plynúť dňom vyplatenia mzdy žalovanému. Mzda bola žalovanému vyplatená v dňoch 22. 07. 2011 (1 600 Eur) a dňa 12. 08. 2011 (998,76 Eur). Týmito dňami začala plynúť 3-ročná objektívna premlčacia lehota, ktorá uplynula najneskôr dňom 22. 07. 2014 (k sume 1 600 Eur) a 12. 08. 2014 (pri sume 998,76 Eur). Preto pokiaľ by súd nárok uplatnený žalobcom posúdil ako občianskoprávny záväzkový vzťah titulom bezdôvodného obohatenia podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, je tento nárok premlčaný.

4. K tvrdeniu žalobcu o úmyselnom konaní žalovaného spočívajúceho v tom, že ako predseda družstva poznal stanovky žalobcu, vedel, že členská schôdza bola neplatne zvolaná, podal návrh na zápis do obchodného registra takže vedel, že ako člen predstavenstva a štatutárny zástupca nemá nárok na mzdu, súd skonštatoval, že tieto skutočnosti nepreukazujú úmyselné bezdôvodné obohatenie žalovaného. O skutočnosti, že práve žalovaný zvolával členskú schôdzu žalobcu, ktorá sa konala

05. 04. 2011, dôkaz súdu predložený nebol; či táto schôdza bola zvolaná neplatne, mali pochybnosti aj sudy, keďže právoplatne rozhodol až Krajský súd v Prešove (rozsudkom z 23. 01. 2014, č. k. 7Co/141/2013-486), ktorý zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie a určil neplatnosť uznesenia členskej schôdzy zo dňa 05. 04. 2011 o odvolaní predsedu a členov predstavenstva a o zvolení predsedu a členov predstavenstva. Preto nemožno jednoznačne tvrdiť, že žalovaný vedel, že členská schôdza dňa 05. 04. 2011 bola zvolaná neplatne.

5. K tvrdeniu, že žalovaný v období apríl - júl 2011 nevykonával pre žalobcu žiadne práce, súd skonštatoval, že v uvedenom období (apríl - júl 2011) súčasný štatutárny zástupca žalobcu, ktorý bol na členskej schôdzi dňa 05. 04. 2011 odvolaný novozvoleným orgánom až do ich zápisu v obchodnom registri, bránil vo vstupe do areálu družstva žalovanému, čo medzi stranami nebolo sporné, čo však neznamena, že predseda družstva (žalovaný) zvolený členskou schôdzou dňa 05. 04. 2011 nevykonával pre žalobcu žiadnu činnosť. Je známe, že aj predsedovia družstva pred žalovaným, aj súčasný štatutárny zástupca (T..) mali uzatvorené pracovné zmluvy so žalobcom na funkciu predsedu družstva a uvedená skutočnosť len utvrďovala žalovaného, že koná správne, v dobrej viere a že mu za výkon funkcie patrí mzda. Z uvedených dôvodov sa preto nemožno stotožniť s tvrdením žalobcu o úmyselnom bezdôvodnom obohatení žalovaného, ktoré by zakladalo 10-ročnú premlčaciu dobu.

6. Medzi stranami sporu nebolo sporné, že v období od konania členskej schôdzi od 05. 04. 2011 do zápisu orgánov zvolených na členskej schôdzi do obchodného registra, t. j. do 22. 07. 2011 boli medzi odvolanými orgánmi a zvolenými orgánmi žalobcu konflikty, a to do takej miery, že odvolané orgány bránili vo vstupe novozvoleným orgánom do areálu družstva. Takéto vzájomné správanie sa nemožno považovať, že žalovaný pre žalobcu za obdobie apríl - júl 2011 nevykonával žiadnu prácu. Preto poberaním odmeny vo forme mzdy za obdobie od apríla do 22. 07. 2011 sa žalovaný na úkor žalobcu bezdôvodne neobohatil, a preto súd žalobu aj z tohto dôvodu ako nedôvodnú zamietol.

7. Pokiaľ ide o tvrdenie žalobcu, že vznesenie námietky premlčania je v rozpore s ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, súd poznamenáva, že dobré mravy sú pravidlá správania sa, ktoré sú v prevažnej miere v spoločnosti uznávané a tvoria základ fundamentálneho hodnotového poriadku. Podľa ustálenej judikatúry súdov dôvodne vznesenú námietku premlčania voči uplatnenej pohľadávke nemožno pokladať za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi (rozhodnutie NS SR sp. zn. 1Cdo/148/2001, NS ČR sp. zn. 20Cdo/595/2001).

8. O trovách konania súd rozhodol s poukazom na ust. § 255 ods. 1, 2, § 262 ods. 1 CSP.

9. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca namietajúc, že rozsudok súdu prvej inštancie je nezrozumiteľný pre nedostatok dôvodov, je arbitrárny a nepreskúmateľný. Odôvodnenie rozsudku nezodpovedá ust. § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku, pretože súd neuvádza ako vec právne posúdil a odôvodnenie nie je presvedčivé. Aplikáciou princípu spravodlivosti súdom došlo k úplnému popretiu účelu a významu ustanovení Občianskeho zákonníka o bezdôvodnom obohatení. Bolo by v rozpore s princípom spravodlivosti a dobrými mravmi priznať a poskytnúť ochranu osobe - žalovanému, ktorý zaviniel vyplatenie žalovanej sumy, keď ako štatutárny orgán dal pokyn na jej vyplatenie a štatutárnym orgánom a predsedom družstva sa stal na základe ním podaného návrhu na zápis do obchodného registra. Štatutárny orgán musí poznať stanovy družstva, zvlášť takú elementárnu vec ako je spôsob zvolávania členskej schôdzy, a preto žalovaný vedel, že je neplatne zvolený. Súdu je známe (rozsudok 5Cpr/2/2015), že žalovaný nemal so žalobcom platne uzavretú pracovnú zmluvu. Žalovaný nikdy neuviedol, žeby mal s družstvom uzatvorenú inú zmluvu, na základe ktorej by mu patrila mzda. Bez existencie právneho dôvodu, pracovnej či inej zmluvy žalovanému nepatrila žiadna odmena bez ohľadu na to, či niečo vykonával alebo nie, a preto uplatnený nárok je nárokom o vydanie bezdôvodného obohatenia. Na skutočnosť, že sa jedná o bezdôvodné obohatenie nemá žiaden vplyv, či súčasný predseda družstva má uzatvorenú rovnakú pracovnú zmluvu ako žalovaný. V odôvodnení rozsudku sa uvádza, že odvolané orgány bránili vstupu novozvoleným orgánom, teda aj žalovanému do areálu družstva, z čoho vyplýva, že žalovaný žiadnu činnosť nevykonával, pretože ani nemohol, keďže nemal prístup do areálu družstva, napriek tomu súd prvej inštancie úplne absurdne konštatuje, že to neznamena, že nevykonával žiadnu prácu. Uplatnený nárok je možné kvalifikovať aj ako škodu spôsobenú žalovaným ako členom predstavenstva podľa § 243a Obchodného zákonníka, pretože žalovaný nekonal s odbornou starostlivosťou a v súlade so záujmami družstva a všetkých jeho členov, pretože prikázal vyplatiť finančné prostriedky sám sebe, na ktoré nemal žiadny právny dôvod, a ani

nárok. Navrhol, aby odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vrátil mu vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

10. Žalovaný k podanému odvolaniu navrhol rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Uviedol, že rozsudok považuje za zákonný, správny, spolu s jeho odôvodnením. Súd prvej inštancie vykonal náležité dokazovanie na základe čoho aj zákonne a správne rozhodol. Žalovaný nesúhlasí s právnym názorom žalobcu, že daný nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia sa premlčí až za 10 rokov. K vznesenej námietke premlčania sa žalovaný náležite vyjadril vo svojom písomnom vyjadrení k žalobe, kde uviedol, že nárok žalobcu je premlčaný. Žalovaný svoju prácu u žalobcu ako predseda družstva riadne aj vykonával, a preto je toho názoru, že má nárok na mzdu, ktorá mu bola vyplatená. Naopak by bolo v rozpore s dobrými mravmi, ak by žalovaný mal žalobcovi vrátiť mzdu. Navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť a priznať mu nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

11. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 357 CSP), preskúmal rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli súdu, aj webovej stránke Krajského súdu v Prešove a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

12. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca sa domáha vo vzťahu ku žalovanému vydania bezdôvodného obohatenia z dôvodu, že v mesiacoch apríl 2011 - júl 2011 žalovaný ako predseda družstva nevykonával pre žalobcu žiadnu prácu, nemal s ním uzatvorenú platnú pracovnú zmluvu, napriek tomu žalovanému bola za uvedený čas vyplatená mzda, uhradené poistné a odvody. V tejto súvislosti súd prvej inštancie poukázal na rozsudok Okresného súdu Stará Ľubovňa z 28. 04. 2016, č. k. 5Cpr/2/2014-100 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 14. 02. 2017, č. k. 5CoPr/2/2016-154, v ktorom súdy skonštatovali, cit.: „žalovaný mal so žalobcom uzatvorenú neplatnú pracovnú zmluvu na druh práce predseda družstva. Predseda družstva je orgán, resp. člen orgánu družstva a nejde o výkon závislej činnosti, ktorá by napĺňala pojmové znaky pracovného pomeru (rozhodnutie NS SR sp. zn. 5Cdo/92/1997). Keďže pracovný pomer medzi stranami sporu ani nevznikol, neexistuje dôvod, aby súd určil, že skončenie pracovného pomeru oznámením zamestnávateľa zo dňa 04. 07. 2011 dané zamestnancovi je neplatné“. Z uvedených dôvodov bola žaloba o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru zamietnutá (rozsudok Okresného súdu Stará Ľubovňa zo dňa 28. 04. 2016, č. k. 5Cpr/2/2014-100 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 14. 02. 2017, č. k. 5CoPr/2/2016-154).

13. Predmetom konania je vydanie bezdôvodného obohatenia, a preto vzhľadom na vznesenú námietku premlčania žalovaným, odvolací súd skôr ako sa začal zaoberať samotným nárokom na vydanie bezdôvodného obohatenia skúmal, či nárok žalobcu je premlčaný.

14. Podľa ust. § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

15. Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia, bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu, alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

16. Podľa ust. § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je 3-ročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

17. Podľa ust. § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

18. Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia, najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

19. Pre premlčanie práva na vydanie bezdôvodného obohatenie teda platí špeciálna úprava v ust. § 107 Občianskeho zákonníka. V prvom odseku tohto ustanovenia je upravená tzv. subjektívna premlčacia doba (2-ročná) v druhom odseku potom premlčacia doba objektívna (3-ročná). Obidve doby začínajú a plynú nezávisle na sebe a ich vzájomný vzťah je taký, že ak skončí plynutie jednej z nich, právo sa premlčí a ak je vznesená námietka premlčania, nemožno právo priznať.

20. Počiatok subjektívnej premlčacej doby práva na vydanie plnenie z bezdôvodného obohatenia sa neviaže k dátumu splatnosti ako je to pri začiatku všeobecnej premlčacej doby podľa § 101 Občianskeho zákonníka, ale k inej skutočnosti, ktorou je vedomosť oprávneného o tom, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa obohatil.

21. Ak je právny úkon neplatný od samého počiatku (absolútna neplatnosť pracovnej zmluvy na druh práce - predseda družstva), akékoľvek plnenie na jeho základe poskytnuté je od tohto okamihu plnením z neplatného právneho úkonu, t. j. bezdôvodným obohatením a týmto okamžikom začína plynúť 3-ročná objektívna doba na jeho vydanie.

22. Ako vyplýva z predložených dôkazov v spise, žalobca vyplatil žalovanému 2 700 Eur dňa 22. 07. 2011. Uvedenému svedčí výdavkový pokladničný doklad zo dňa 22. 07. 2011 na sumu 2 700 Eur, na ktorom je uvedené „záloha na mzdu“ (č. l. 77 spisu).

23. Dňa 12. 08. 2011 žalobca vyplatil žalovanému čiastku 998,76 Eur, uvedenému svedčí výpis z účtu vo VÚB banka zo dňa 12. 08. 2011 na sumu 998,76 Eur, pri ktorej položke je doplňujúca informácia (konštantný, aj špecifický symbol) - výplata M. (č. l. 78 spisu). Ak teda žalobca plnil žalovanému peňažnú čiastku 2 700 Eur dňa 22. 07. 2011 a čiastku 998,76 Eur dňa 12. 08. 2011, prijatím plnenia z neplatného právneho úkonu vzniklo na strane žalovaného bezdôvodné obohatenie. Žalobca teda plnil žalovanému v dňoch 22. 07. 2011 a 12. 08. 2011 na základe neplatnej pracovnej zmluvy, a preto pre začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby je rozhodujúci okamih kedy k plneniu - bezdôvodným obohatením došlo. Keďže k odovzdaniu sumy 2 700 Eur došlo dňa 22. 07. 2011 a k odovzdaniu sumy 998,76 Eur došlo dňa 12. 08. 2011, doba na uplatnenie nároku 2 700 Eur skončila 22. 07. 2014 a doba na uplatnenie nároku 998,76 Eur skončila 12. 08. 2014, t. j. uplynutím 3-ročnej objektívnej premlčacej doby.

24. Žalobca uplatnil svoj nárok na súde dňa 24. 06. 2016, teda po uplynutí objektívnej i subjektívnej premlčacej doby, takže žalovaným vznesená námietka premlčania je dôvodná. Vzhľadom na túto skutočnosť, že súd vyhodnotil ako dôvodnú námietku premlčania, posudzovanie samotného nároku už nebolo vzhľadom na procesnú ekonómiu, právne irelevantné Preto z dôvodu premlčania uplatneného nároku správne postupoval súd prvej inštancie, ak žalobu ako nedôvodnú zamietol.

25. Judikatúra súdov vrátane európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porov. rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04). Odvolací súd so zreteľom na vyššie uvedené má za to, že rozsudok súdu prvej inštancie zodpovedá kritériám daných v ustanovení § 220 ods. 2 CSP. Z rovnakých dôvodov nepovažoval za potrebné zaoberať sa ostatnými odvolacími námietkami žalovaného, ktoré nemohli spôsobiť zmenu právneho posúdenia veci.

26. Keďže rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo vecne správne, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

27. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP tak, že úspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania vo vzťahu k neúspešnému žalobcovi v rozsahu 100 %.

28. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).